

FOUNDATION FOR E-BUSINESS AND TRADE PROCEDURES

*Årsrapport
NorStella
2009*

10.februar 2010

Styrets beretning

NorStellas visjon er som tidligere at næringsliv og offentlig sektor skal få en større verdiskapning ved hjelp av elektronisk samhandling og harmoniserte forretningsprosesser. NorStella skal ha et helhetlig perspektiv ved at vi både fokuserer nasjonalt og på tvers av landegrensar. Målet er at flest mulige private og offentlige virksomheter skal kunne samhandle elektronisk i et sømløst, sikkert teknologisk miljø.

NorStella gikk gjennom en krevende periode i 2009 med redusert tilskudd fra Fornyingsdepartementet (FAD), samtidig som finanskrisen ga reduserte inntekter bla. på kurs/seminar-virksomheten, og at en videreføring av ShortseaXML-konseptet ble utsatt da betalingsvilligheten for å delta i brukergrupper ikke lenger var tilstede.

Styret tok da initiativ til en omfattende strategiprosess for å sikre at NorStella hadde det beste økonomisk grunnlag for sin virksomhet også etter at tilskuddet fra FAD helt faller bort i 2011. Samtidig gjennomførte NorStella skjerpet kostnadsfokus for å sikre at driften i 2009 i størst mulig grad gikk i balanse.

Styret la vekt på å se utviklingen av NorStella i et langsiktig perspektiv, og involverte flere av NorStellas medlemsbedrifter i strategiprosessen. Resultatet ble en strategiendring hvor fokus skal være på å sikre langsiktige og stabile prosjektinntekter fra forskning og/eller utviklingsprosjekter a la ShortseaXML. Styret vedtok også at NorStella burde vokse for å få et større faglig miljø, eventuelt med tettere samarbeid med andre, relaterte organisasjoner.

Som et resultat av dette arbeidet går NorStella i 2009 med et underskudd på kr. 487 608. i 2009. Dette innebærer at NorStella går inn i 2010 med en egenkapital på kr. 365 342,-.

Det er også gledelig at resultatet av ny strategi så raskt ga resultater da NorStella i desember 2009 fikk godkjent av Norges Forskningsråd gjennom MAROFF-programmet sitt prosjektforslag **FINT – Forretningsmodell for Intermodal Transport**. Prosjektet går over 3 år med et samlet brutto budsjett på 10,6 millioner kroner og har som formål å utvikle og ta i bruk standardiserte IT-meldinger mellom havner og deres sjø- og jernbanetransportører for å sikre at en større andel av varetransporten flyttes over fra vei til sjø og bane.

Videre er NorStella invitert inn som prosjektdeltager i Semicolon-prosjektet (Semicolon II) som også søker finansiering av Norges Forskningsrådet gjennom Verdikt-programmet. Prosjektet er tverrfaglig og skal belyse utfordringen av teknisk, organisatorisk og semantisk karakter for elektronisk samhandling mellom offentlige etater.

Arbeidet med utbredelsen av den nasjonale standarden e2b for elektronisk fakturering øker stadig. Samtidig har NorStella tatt initiativ til å endre strategien for e2b Forum i 2010 ved at dette Forumet i større grad skal konsentrere seg om et samarbeid med meldingsformidlere, bankene og ERP-leverandørene om utbredelse av elektronisk fakturering. NorStella deltar også aktivt i det internasjonale arbeidet på dette området sammen med DIFI.

NorStella har fått 29 nye bedriftsmedlemmer i 2009. Aktivitetene og regnskapet for 2009 er i hovedsak i samsvar med de aktivitets- og budsjettmessige målsetningene en har hatt for inneværende år.

Administrasjonens beretning

1. VISJON OG MÅL

NorStella skal være det ledende kompetansemiljø på elektronisk samhandling basert på åpne, internasjonale standarder og harmoniserte forretningsprosedyrer.

Vi skal bidra til at næringsliv og offentlig sektor får en større verdiskapning ved hjelp av elektronisk samhandling. NorStella skal ha et helhetlig perspektiv på elektronisk samhandling ved at vi både fokuserer nasjonalt og på tvers av landegrensene.

Målet er at flest mulige private og offentlige virksomheter skal kunne samhandle elektronisk i et sømløst, sikkert teknologisk miljø.

Virkemidlene for å oppnå dette er

- Prosjektrelaterte aktiviteter og direkte rådgivning til den enkelte medlemsbedrift
- Kunnskapsformidling gjennom kurs/seminar og åpne frokostmøter
- Nettverks- og utvalgsarbeid
- Internasjonal deltagelse i standardiseringsorganisasjon for å oppnå direkte påvirkning på utviklingen

2. Strategi for 2009

Den politiske ledelse i Fornyingsdepartementet (FAD) besluttet i 2008 å redusere tilskuddet til NorStella fra et budsjettår 2009 med sikte på helt bortfall av tilskuddet i 2011.

Som følge av disse endrede rammebetingelser har NorStella valgt å kompensere dette bortfallet av inntekter med eksternt finansierte prosjekter. Dette har ført til at NorStella har tatt initiativ til etablering av ett nytt prosjekt som har søkt finansiell støtte fra Norges Forskningsråd gjennom Smartrans/Marhoff-programmet. Prosjektet kalles FINT og står for Forretningsmodell for Intermodal Transport. Hovedformålet med prosjektet er å effektivisere havnene som logistikk-knutepunkter, og med bruk av standardiserte ehandelsmeldinger mellom havnene og sjøtransportører.

NorStella er også invitert inn som prosjektdeltager i Semicolon II – en videreføring av det arbeidet som DnV og konsultantselskapet Karde har hatt med fokus på å identifisere barrierer for større utbredelse av semantisk interoperabilitet mellom offentlige etater. Prosjektet vil ha en hel rekke etater som deltagere, samt bedrifter og forskningsmiljøer. Det vil bli lagt vekt på stor faglig tverrfaglighet, fra jus og regelverk, organisasjoners modenhet for å dele informasjon, politikk, semantisk modellering, og ned på det tekniske planet.

3. Prosjektaktiviteter

3.1 Utbredelse av standard elektronisk fakturering

NorStella overtok sammen med GS1 sekretariatsfunksjonen for **e2b Forum** (www.e2b.no) i 2007 og har videreført dette arbeidet i 2009. Resultatet er at e2b-formatet nå er etablert som en nasjonal standard som stadig flere bedrifter benytter seg av, og som også anvendes som grunnlag for bankenes tilsvarende produkt til bedriftene. Vi etablerte også bransjefelleskap mellom de ikke-finansielle meldingssentralene (www.b2bConnect.no) i 2007 som er videreført i 2009.

Offentlig sektor vil kreve UBL 2.0 som obligatorisk format til statlige etater fra 2012. NorStella deltar aktivt i det internasjonale standardiseringsarbeidet for å få dette til, og har forberedt et samarbeid med DIFI om implementeringen av dette i forhold til private aktører.

3.2 eSporings-prosjektet

NorStella har på oppdrag fra prosjektet gjennomført en utredning av hvilken forvaltningsmodell som vil være mest velegnet for driften av denne infrastrukturen når den står ferdig i 2010.

3.3 Bedriftsrådgiving internasjonal handel

NorStella har i løpet av året gjennomført 15 bedriftsinterne rådgivningsoppdrag/regionale kurs om temaer knyttet til internasjonale handelsbetingelser (handelsdokumenter, sikkerhetskrav, transport, betalingssikring mv) og handelsforenkling.

3.4 Meldingshåndbøker for Toll- og Avgiftsdirektoratet (TAD)

Vi har på oppdrag fra Toll- og avgiftsdirektoratet (TAD), oppdatert 3 Meldingshåndbøker (TET, CUSRES og CUSDEC), samt laget en helt ny meldingshåndbok for Tvinn-Invoice. Det er en EDIFACT meldingshåndbok for dagsoppgjør kunder. I tillegg har vi laget Meldingshåndbok for tollkreditt basert på e2b formatet.

3.5 Deltagelse i Fornyingsdepartementets Standardiseringsråd

NorStella har som et viktig strategisk mål å bidra til datasamordning og bruk av IT-standarder i offentlig sektor, og deltar derfor aktivt i Fornyingsdepartementets Standardiseringsråd, og særlig i undergruppen for semantisk interoperabilitet, som har hatt flere møter i løpet av 2009. Vi har også deltatt i 3 Brukerforum AltInn i løpet av året.

3.6 ShortseaXML-prosjektet

Det EU-finansierte ShortseaXML-prosjektet ble avsluttet i september 2008. Det finansielle oppgjøret med EU ble avsluttet i mai 2009. Prosjektresultatet er blitt en del av EUs markedsføringsiltak for det Marco Polo-programmet som dette prosjektet ble finansiert gjennom.

4. Internasjonalt arbeid

NorStellas internasjonale hovedfokus er deltagelse i relevante internasjonale organisasjoner som arbeider med utarbeiding av anbefalinger om standarder innenfor så vel "e-business" som "trade facilitation". De viktigste organisasjonene i så henseende er CEN/ISSS og UN/CEFACT.

NorStella ledet den norske delegasjonen til UN/CEFACTs Management Forum i Roma våren 2009 og til Sapporo høsten samme år.

Hovedfokus i UN/CEFACT-arbeidet er arbeidet med standardiserte UBL-baserte ehandelsmeldinger og forenkling av handelsprosesser internasjonalt. NorStella har også deltatt i CEN/ISSS-arbeidet, særlig gjennom arbeidet med standardiserte ehandelsmeldinger for offentlig sektor (BII og PEPPOL), samt i www.semic.eu som er EUs portal over europeiske initiativ innenfor semantisk samhandling.

Det har vært avholdt to møter i EFTAs handelsfasiliteringskomite, hvor NorStella tradisjonelt har representert Norge, i Brussel. Der ble på møtet 29.mai lagt fram forslag til nytt mandat Mandatet var fra norsk side utarbeidet i fellesskap mellom Utenriksdepartementet (UD), TAD og NorStella. Et hovedpoeng med det nye mandatet er å trekke inn den nye ekspertkomiteen som høringsorgan i forbindelse med pågående EFTA frihandelsforhandlinger med andre land.

5. Kunnskapsformidling/kursvirksomhet

NorStella har blitt rammet av finanskrisen ved at oppslutningen om våre kurs/seminar-tilbud har blitt vesentlig lavere i 2009 enn i 2008, og vi har måttet avlyse flere av de planlagte kursene. Vi har arrangert kurs i:

- Informasjons- og prosessmodellering (våren og høsten)
- NESUBL (våren og høsten)
- Dokumenthåndtering i internasjonal handel (våren)
- Dokumenthåndtering og nye sikkerhetskrav i internasjonal handel (vår og høst)
- Internasjonale leverings- og transportbetingelser (våren)

Særlig har oppslutningen om NESUBL-kurset – om elektronisk fakturering – hatt stor oppslutning.

Vi har også avholdt 4 kurs om internasjonal betalingssikring i samarbeid med ICC (Det Internasjonale Handelskammer). I tillegg har vi holdt flere bedriftsinterne kurs både innenfor IT-faglige kurs og .internasjonal handel..

Kursene og seminarne får gjennomgående meget god evaluering.

5. Fagutvalg og nettverksbygging

NorStella har i 2009 videreført sitt nettverksarbeid gjennom følgende fagutvalg:

Faggruppe for eID

Denne ble etablert i begynnelsen av året og har fått meget god oppslutning fra fagmiljøer, leverandører og brukere. Formålet med gruppen er å ha faglig meningsutveksling for å skape større felles forståelse for betydningen av eID. På sikt ønsker gruppen å bruke sin kunnskap til å skape debatt i det åpne, offentlige rom. Utvalget har hatt flere møter i løpet av 2009 med meget god tilslutning og flere interessante foredrag.

InterOp-utvalget

InterOp-utvalget har som formål å sette søkelyset på ”semantisk interoperabilitet”, dvs. bruk av åpne standarder i en konkret sammenheng hvor også flere møter i 2009, bla. et meget godt besøkt åpent møte i samarbeid med Ressursnettverket for e-forvaltning i august som samlet ca. 70 deltagere. Utvalget har nært samarbeid med både Semicolon-prosjektet og Brønnøysundregistrene.

Fagutvalg for Fri programvare (FriProF)

Utvalget har i løpet av 2009 hatt ett åpent møte som samlet ca. 50 deltagere.

Utvalg for internasjonal handelsforenkling

Utvalget har hatt tre møter i 2009 med god oppslutning. Viktige temaer har vært:

- Nye leveringsbetingelser, Incoterms 3000 – innspill fra utvalget
- Forhåndsvarsling og AEO-sertifisering – oppdatering og input til TAD fra utvalget
- Flyfraktsikkerhet – input fra utvalget til Luftfartstilsynet samt tema på første møte
- Ny sjøfraktkonvensjon – høringsuttalelse fra utvalget til Justisdepartementet
- Forslag om 100 scanning av gods til USA – uttalelse sendt USAs ambassade i Oslo
- Koblinger elektroniske produksjons- og ordresystemer - internasjonal handelsdokumentasjon
- SITPRO i Storbritannia – informasjon og drøftelse av felles framstøt for handelsforenkling

6. Internasjonal deltagelse

NorStella har deltatt i relevante internasjonale standardiseringsorganisasjoner som UN/CEFACT, CEN/ISSS, samt i EFTAS/EØS Ekspertgruppe for internasjonal handelsforenkling, og ICCs transport- og logistikkommisjon.

7. Administrativt

NorStella arrangerte sitt årlige Deltagerforum 16. april. Deltagerforum ble innledet med to foredrag – ett om eSporing ved Astrid M. Karlsen fra eSporingsprosjektet og ett om Fri programvare ved utvalgsleder Geir Isene fra FreeCode.

Styrets sammensetning ble:

- Jostein Håøy, Logica (styreleder) (gjenstår 1 år)
- Øyvind Gjørven, NAV (gjenstår 1 år)
- Jørn Tore Bernø Larssen, Orkla (gjenstår 1 år)
- Trine Tvetter, Standard Norge (gjenstår 1 år)
- Annlaug Haugvik, Kavli International AS, (gjenvalg for 2 år)
- Grethe Larsen Søly, DnBNor, (gjenvalg for 2 år)
- Paul Chaffey, Abelia (gjenvalg for 2 år)

Administrasjon:

Administrasjonen har i 2009 bestått av:

- Adm. dir. Arild Haraldsen
- Seniorrådgiver Olav Hermansen
- Seniorrådgiver Per Bratterud (sluttet 1.6)
- Prosjektleder Mariann Sundvor (sluttet 15.10)
- Rådgiver Bao Nguyen (sluttet 1.12)
- Seniorrådgiver Anne Britt Salvesen (begynt 17.9)

NorStella har kontorfellesskap i REGUS, som ivaretar de nødvendige kontorstøttefunksjonene.

8. Økonomi

Stiftelsen har et økonomisk resultat for 2009 på 487 608 inkludert finansinntekter. Tilsvarende tall fra i fjor var et overskudd på kr. 1 487 948,-.

Det vises for øvrig til revidert regnskap som vedlagt i årsrapporten og hvor balansen pr. 31.12. 2009 viser en samlet egenkapital på kr. 3 563 422,-. Tilsvarende tall fra 2008 var kr. 4 051 031,-.

Tilleggsopplysninger med henvisning til regnskapslovens krav:

- Forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og årsregnskapet for 2009 er satt opp under denne forutsetning.
- Stiftelsens drift medfører ingen påvirkninger på det ytre miljø.
- NorStella arbeider aktivt for å oppnå likestilling i sine utvalg, råd og styre.

Vedlagt følger

1. Revidert regnskap for 2009
2. Balanse pr. 31.12.2009.

Vennlig hilsen

Arild Haraldsen
Adm. direktør NorStella

Styret

Jostein Håøy   Paul Chaffey   Annlaug Haugvik   Øyvind Gjørven

Trine Tveter   Grethe Larsen Sølly   Jørn T.B. Larssen

FORKORTELSER:

- ARKTRANS – Arkitektur for Transport; en nasjonal standard for rollebeskrivelsen i transportkjeden
- BII – Business Interoperability Interface, et EU-prosjekt for samhandling mellom offentlig sektor og privat næringsliv
- CEN/ISSS – den europeiske standardiseringsorganisasjonen
- EDIFACT – Electronic Data Interchange For Administration, Commerce and Transport; en standard for elektronisk samhandling utarbeidet av UN/CEFACT
- FriProF – utvalg for Fri Programvare
- InterOp – forum for interoperabilitet, dvs. elektronisk samhandling
- NESUBL – Northern European Subset UBL, det nordiske initiativet for internasjonal standarder for efaktura
- Semantikk – felles begrepsforståelse
- UN/CEFACT – FN-organ for elektronisk samhandling og harmonisering av internasjonale handelsprosedyrer
- XML – eXtended Message Language, et metaspråk for utvikling av IT-standarder